

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

przełom XII i XIII w./ XX w.

3. Miejscowość

R A S Z Ó W

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

OBSZAR WSI

5. Przynależność administracyjna

Województwo dolnośląskie

Powiat trzebnicki

Gmina Trzebnica

6. Współrzędne geograficzne

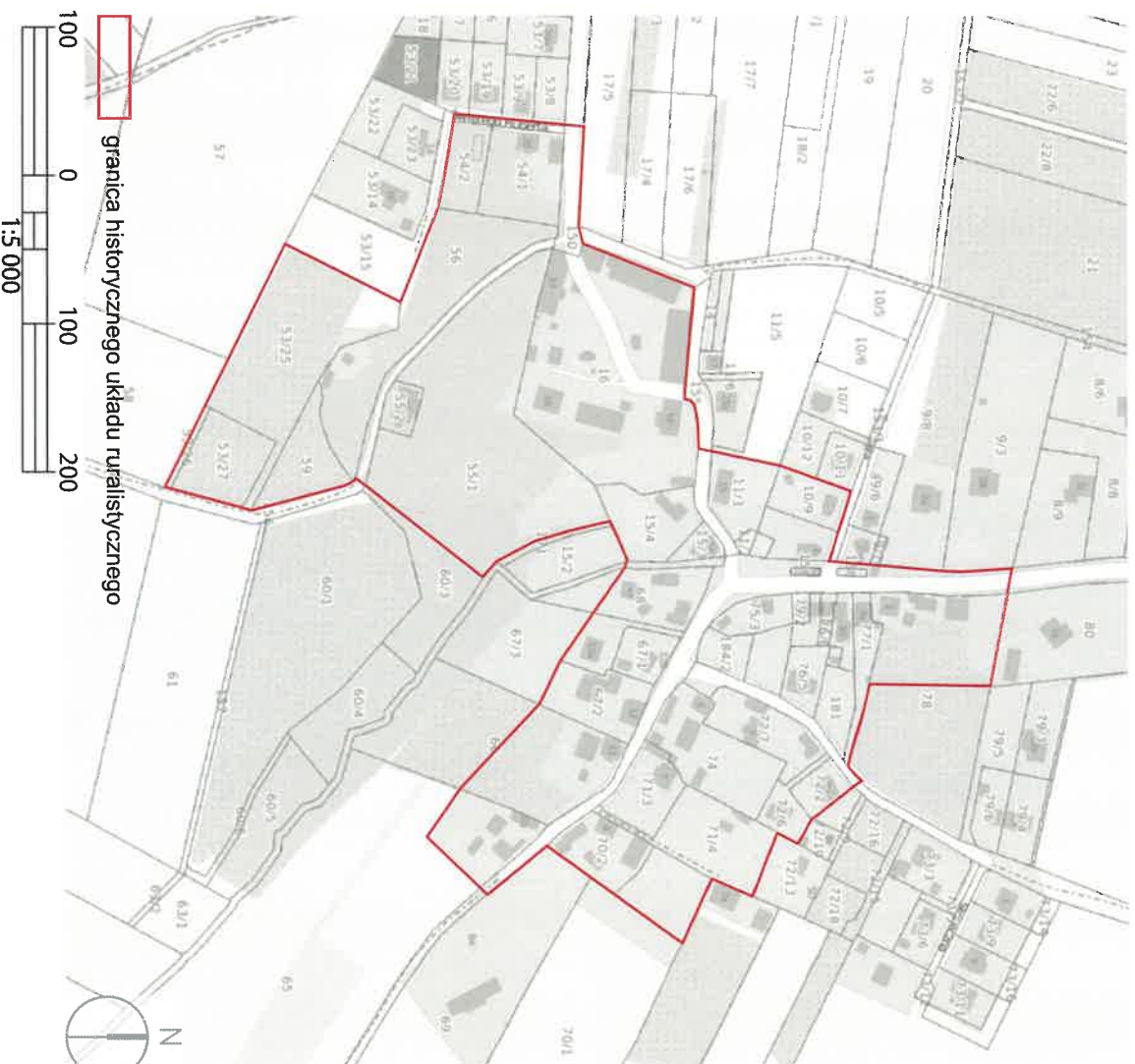
51°17'26"N 17°05'02"E

7. Użytkowanie obecne

MIESZKALNE, ROLNICZE

8. Stan zachowania

2

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwa wsi:

1203 r. Rassovo, 1208 r. Rassovici, 1267 r. Rassov, Rassevichi, 1348 r. Raschow, 1410 r. Rasschaw, 1718 r. i 1765-1945 r. Raschen

Historia wsi:

Wies nadana konwentowi w Trzebnicy w latach 1203-1218 przez księcia Henryka I, włączona w główny kompleks dóbr. Miejscowość zamieszkiwana przez 14 osadników, lokowana wyłącznie na prawie polskim. W XIV w. w skład majątku wchodziły areał, młyn i 9 czynszowanych dziedzic chłopskich. W 1370 r. uprawiano na obszarze wsi chmiel. Dobra rycerskie wraz z folwarkiem w 1351 r. należały do Klemensa von Rassov, Nicolaus Rassov – syndyk klasztorny kupił je od klasztoru, jednak jego potomkowie odsprzedali je niedługo potem. W 1516 r. konwent nadał je jako lenno Grebitschom. Druga część dóbr w 1330 r. należała do Graboscha i Mutschelinitza z Brohocina. Przed 1530 r. powstała tam siedziba dworska, która jednak nie zachowała się do XVII w. W 1546 r. klasztor odkupił majątek, by znów w 1610 r. przejęła go rodzina von Prittwitz. Od 1718 r. dobra znów wchodziły w większy majątek klasztorny, utracone z kasatą dóbr kościelnych w 1810 r., stały się własnością królestwa na pewno do 1845 r. W 1785 r. w wiosce znajdował się jedyny folwark i 14 zagród oraz wiatrak, liczba mieszkańców wynosiła 106 osób, w większości katolików, posiadających parafię w Trzebnicy. W latach 1876-1898 właścicielem byli Nätherowie, w 1898-1905 Burgundowie, w 1909 r. Hoffmann a od 1912 r. prawdopodobnie do czasów II wojny rodzina Schaub. Majątek wynosił wtedy 195,5 ha, w tym 170 ha pól uprawnych, 17,5 ha łąk, 1 ha pastwisk, 3 ha parków i ogrodu, 4 ha infrastruktury. Patac powstał w latach 1826-1830 w prostych i oszczędnych klasycystycznych ryzach, następnie w okresie 1905-1910 obiekt został poddany przebudowie, nadając mu cech historyzmu z neobarokowymi elementami. W II poł. XIX w. obszar został rozparcelowany, największy obszar stanowił majątek 162 ha. Założenie ogrodowo-parkowe powstało na północ od niego, w części wschodniej naturalnie przechodzący w las. Folwark założony na południowym zachodzie wsi bez zmian od XVIII w., otoczono z czterech stron obiektami gospodarczymi z I poł. XIX w. Drogi prowadzące do wsi zostały obsadzone drzewami owocowymi.

Stanowiska AZP:

Brak zlokalizowanych stanowisk AZP w obrębie wsi.

Postulaty:

Ochrona i rewaloryzacja układu przestrzennego wsi, ochrona zespołu pałacowo-folwarcznego, opieka nad drzewostanem ogrodu dworskiego, sytuowanie zabudowy wsi wielodrożnicy ze wskazaniem sytuowania nowych obiektów szczytem lub kalenicą do osi drogi w przednich częściach parceli, zagęszczając zabudowę, wymóg stosowania tradycyjnych form, materiałów, dyspozycji elementów zewnętrznych na elewacjach itp., zachowanie historycznej zieleni

Istniejące zagrożenia:

Dalsze przekształcenia obiektów zespołu pałacowo-folwarcznego, wznoszenie budynków współczesnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie folwarku, wprowadzanie zabudowy nieuwzględniającej związków przestrzennych oraz zaburzającej charakterystyczną zabudowę na przodzie parceli z pozostawieniem terenu łąkowo-polnego wolnego od inwestycji budowlanych, rozbiórka i przetrwanie obiektów historycznych, wykorzystywanie niezgodnych z tradycją form i materiałów przy remontach i przebudowach obiektów, wycinka zadrzewienia

Źródła:

Regionalny Ośrodek Studiów i Ochrony Środowiska Kulturowego we Wrocławiu, Wytyczne konserwatorskie do planu zagospodarowania przestrzennego gminy Trzebnica, Wrocław 1992 r.
Zimmermann F.A., Beiträge zur Beschreibung von Schlesien. Brieg 1785, 4. Bd., s. 383